

ОСОБИСТА
ІНФОРМАЦІЯПІБ **Ярошевська Тамара Василівна**

Номер телефону 0987556325

E-mail yaroshevskaya-t@ukr.net

Дата народження 16 грудня 1965 р.

Вища освіта (заклад вищої освіти, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація за дипломом)	Київський політехнічний інститут, 1990, «Хімічна технологія неорганічних речовин», інженер-хімік, диплом УВ № 743638
Друга вища освіта (заклад вищої освіти, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація за дипломом) (за наявності)	Міжрегіональна академія управління персоналом, м. Київ, 2020, «Правознавство», магістр права, диплом ДМ № 002804
Стаж науково-педагогічної роботи	24 роки
Науковий ступінь (спеціальність, диплом кандидата/доктора наук)	Доктор юридичних наук, 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право, диплом ДД № 012663
Вчене звання	Доцент, атестат 12ДЦ № 027568
Посада	Професор
Кафедра	Соціально-психологічних і гуманітарних наук
Факультет	Економіки та соціальних комунікацій
Посада за сумісництвом	

НАЙМЕНУВАННЯ навчальних дисциплін та кількість лекційних годин з кожноїУ поточному році :

1. Соціологія управління та економіки, ОР бакалавр, четвертий рік навчання (лекції, семінарські) (33 години)
2. Гендерні дослідження, ОР бакалавр, четвертий рік навчання (лекції, семінарські) (89 годин)
3. Право, ОР бакалавр, перший рік навчання (лекції, семінарські) (35 годин)
4. Право, ОР бакалавр, другий рік навчання (лекції, практичні) (69 годин)
5. Право, ОР бакалавр, третій рік навчання (лекції, семінарські) (34 години)
6. Правознавство, ОР бакалавр, четвертий рік навчання (лекції, семінарські) (51 години)
7. Право інтелектуальної власності, ОР бакалавр, перший рік навчання (лекції, семінарські) (33 години)
8. Патентознавство та захист інтелектуальної власності, ОР магістр, перший рік навчання (лекції, практичні) (33 години)
9. Правові аспекти управлінської діяльності, ОР магістр, перший рік навчання (лекції, практичні) (38 годин)
10. Право інтелектуальної власності, ОР аспірант, перший рік навчання (лекції, практичні) (32 годин)
11. Природоохоронне законодавство та екологічне право, ОР бакалавр, четвертий рік

навчання (лекції, практичні) (34 години)
<u>Дисципліни та кількість годин, які викладаються англійською мовою :</u>

ДОСВІД НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ

Період (починати з останнього)	Етап (опис)
2024 – по теперішній час	Професор кафедри соціально-психологічних і гуманітарних наук Дніпровського державного технічного університету
2021 – 2024	Професор кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ
2020 – 2021	Доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ
2017 – 2019	Доцент кафедри історії України та філософії Дніпровського державного технічного університету
2009 – 2017	Доцент кафедри філософії та права Дніпровського державного технічного університету
2002 – 2009	Старший викладач кафедри філософії та права Дніпровського державного технічного університету
2000-2001	Викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Академії митної справи України

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ за останні 5 років (навчання, стажування, захист дисертації)

Період (починати з останнього)	Місце, тема та результат
21.09.2021 р.	Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса, захист дисертації для здобуття наукового ступеню доктора юридичних наук, тема «Охорона прав промислової власності: приватно-правовий аспект», спеціальність: 12.00.03 - цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

06 березня – 14 квітня 2023 р.	Місце: Faculty of Education, University of Białystok of Poland. Тема: Teaching and research in a contemporary university: challenges, solutions, and perspectives 6 ECTS credits (180 hours). Результат: - certificate № 92 awarded upon completion of an international postgraduate practical internship Internship programme 1. Intercultural communication from a pedagogical perspective (10 hours) 2. Fostering students' creative thinking skills (6 hours) 3. How to teach online – digital tools to empower students in their learning (12 hours) 4. Research scholarships, internships, and grants – how to write good applications (6 hours) 5. The impact of the Covid-19 pandemic on students' teaching and learning (6 hours) 6. Public speaking in theory and practice (6 hours) 7. Universal design for learning (UDL) in higher education (10 hours) 8. Publishing in prestigious scientific journals – from concept to implementation (8 hours) 9. Research projects – planning and managing (36 hours) 10. Supervision and consultation work (20 hours) 11. Working on individual projects (60 hours)
--------------------------------	--

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ за останні 5 років

Найменування	назви презентацій, проектів, конференцій, семінарів, найменування нагород і премій, членство в академіях, професійних і наукових асоціаціях тощо
Грантові проекти	
Науково-дослідні роботи:	
-держбюджетні	
-госпдоговірні	
-науково-дослідні роботи, які виконуються в рамках другої половини робочого дня	«Проблеми охорони прав на об'єкти промислової власності в умовах інтеграційного розвитку України» на 2019–2020 роки (науковий керівник роботи, державний реєстраційний номер 0118U006884).
Нагороди	
ORCID	https://orcid.org/0000-0001-5525-1681
Посилання на профіль, h-індекс:	
-Scopus	
-Web of Science	
-Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?user=J3ieassAAAAJ&hl=uk
Сертифікати:	
з неформальної та/або інформальної освіти	
з англійської мови рівня B2	сертифікат з базового курсу англійської мови для середнього рівня B2
щодо вільного володіння державною мовою	Атестат про середню освіту Н № 714950

Перелік досягнень у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років – п.38 згідно з Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365)

1) наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection

1. Tamara Yaroshevskaya, Tetiana Frantsuz-Yakovets, Kyrylo Anisimov, Alevtyna Biryukova, Hanna Kolisnykova. Constitutional Guarantees of Intellectual Property Protection in the Context of Digital Transformation: Ukrainian Experience. Journal of the University of Latvia. Law. №17. 2024. P. 209-222. **(Скопус).**

2. Ярошевська Т.В. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ. *Соціологія права*. 2024. № 3-4 (48-49). С. 217-223. **(Фахове видання).**

3. Ярошевська Т.В. Переваги та недоліки використання технологій штучного інтелекту в умовах війни та післявоєнний час. *Науковий вісник ДДУВС*. 2024. № 1. С. 152-158. **(Фахове видання)/**

4. Yaroshevskaya T. THE HISTORY OF FORMATION AND CURRENT TRENDS OF DEVELOPMENT OF THE INVENTION IN UKRAINE. *Evropský politický a právní diskurz*. 2021. № 2 P. 129-134. **(Закордон. фахове видання)**

5. Yaroshevskaya T. УДОСКОНАЛЕННЯ ОХОРОНИ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА. *Copernicus Political and Legal Studies*. Vol. 1 Issue 2. 2022. P. 39-45. **(Закордон. фак. видання)**

6. Ярошевська Т. ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ. *Науковий вісник ДДУВС*. № 1. 2022. С. 46-53. **(Фахове видання)**

7. Ярошевська Т. Правова охорона, захист та комерціалізація об'єктів права промислової власності в умовах євроінтеграційних процесів. *Ампаро*. Том. 2. 2022. С. 166-172. **(Фахове видання)**

8. Ярошевська Т. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: АНАЛІЗ РЕФОРМИ ТА КОНЦЕПЦІЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС. *Науковий вісник ДДУВС*. 2022. Спеціальний випуск № 2. С. 435-442. **(Фахове видання)**

2) наявність одного патенту на винахід або п'яти деклараційних патентів на винахід чи корисну модель, включаючи секретні, або наявність не менше п'яти свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір

Отримала 5 авторських свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір від 03.05.23

1. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 118706 - Монографія «Проблеми охорони прав промислової власності в Україні».

2. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 118707 - Наукова стаття «ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИНАХІДНИЦТВА В УКРАЇНІ».

3. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 118710 - Наукова стаття «Правова охорона, захист та комерціалізація об'єктів права промислової власності в умовах євроінтеграційних процесів».

4. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 118709 - Науковий твір «Трансфер технологій як складова інноваційного розвитку України».

5. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 118708 - Наукова стаття «Удосконалення охорони промислових зразків в умовах реформування національного законодавства»

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора) 1. Yaroshevska T. Актуальні питання розвитку сфери штучного інтелекту в Україні: в умовах війни та післявоєнний час. <i>Current issues of the modern development of legal and philosophical sciences: collective monograph</i> / International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2024. 148 p. P. 5-14. 2. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред.. Т.В. Ярошевської. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с. 3. Yaroshevska T. Правова охорона та комерціалізація винаходів в умовах реформування патентного законодавства України. <i>Scientific opinions about law and history: collective monograph</i> / International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2022. 240 p. P. 113-133. 4. Yaroshevska T. An improvement of mechanisms of the regulation of legal relations in the field of technology transfer under conditions of the integration of Ukraine into the EU. Theoretical and practical aspects of the development of the European Research Area: collective monograph / edited by authors. 3rd ed. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2020. P. 282–303. 5. Ярошевська Т.В. Становлення та розвиток в Україні системи правової охорони промислової власності. <i>Scientific approaches in jurisprudence: collective monograph</i> / Lohvinenko M., Kordunian I., etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. 213 p. P. 33–40. 6. Ярошевська Т.В. Проблеми охорони прав промислової власності в Україні: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 372 с.	4) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та дистанційного навчання, електронних курсів на освітніх платформах ліцензіатів, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій/ робочих програм, інших друкованих навчально-методичних праць загальною кількістю три найменування 1. Право інтелектуальної власності : Конспект лекцій для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей / Ярошевська Т.В/ Кам'янське: ДДТУ, 2024. 77 с. 2. Патентознавство та захист ІВ : Конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей / Ярошевська Т.В/ Кам'янське: ДДТУ, 2024. 75 с. 3. Право: Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для всіх спеціальностей / Ярошевська Т.В/ Кам'янське: ДДТУ, 2024. 85 с. 4. Природоохоронне законодавство та екологічне право. Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія» за освітньо-професійною програмою «Екологія» / Ярошевська Т.В/ Кам'янське: ДДТУ, 2024. 101 с. 5. Приватне право: практика тлумачення і застосування : Навчально-методичні рекомендації до семінарських та практичних занять. Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., доц., Н.М. Обушенко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 153 с. 6. Підготовка до єдиного державного комплексного іспиту магістрів-правників (напрямок – цивільна юстиція): навчально-методичний посібник/ Ярошевська Т.В., Бондар О.С., Золотухіна Л.О. та ін.. Дніпро: ДДУВС. 2022. 7. Правове регулювання відносин власності: методичні рекомендації до семінарських та практичних занять / Ярошевська Т.В. Дніпро: ДДУВС, 2023. 66 с. 8. Сімейне право: методичні рекомендації до семінарських та практичних занять / Ярошевська Т.В., Обушенко Н.Н., Нестерцова-Сабокарь О.В. Дніпро: ДДУВС, 2023. 68 с.
5) захист дисертації на здобуття наукового ступеня Захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 - цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право (ДД № 012663 від 30.11.21). 6) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня 7) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад	

8) виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах

Науковий керівник планів наукових досліджень кафедри філософії та права Дніпровського державного технічного університету «Проблеми охорони прав на об'єкти промислової власності в умовах інтеграційного розвитку України» на 2019–2020 роки (державний реєстраційний номер 0118U006884).

9) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/заявленої Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)

Відповідно до Наказу МОН від 12.12.2022 р. №1111 Ярошевська Т.В. є експертом з експертизи проектів наукових досліджень і науково-технічних розробок, що подаються для участі у конкурсах, які проводить Міністерство освіти і науки України, та звітів про їх виконання за тематичним напрямом «18 Право».

10) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання “суддя міжнародної категорії”

11) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою)

12) наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій

1. Ярошевська Т.В. Проблеми врегулювання в Україні правовідносин у сфері трансферу технологій в умовах європейської інтеграції. Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Суми, 21–22 травня 2020 р.). Суми: СумДУ, 2020. С. 346–349.

2. Ярошевська Т.В. Зміст особистих немайнових прав творця на об'єкти промислової власності. Юридична наука в ХХІ столітті: перспективні та пріоритетні напрями досліджень: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 8–9 травня 2020 р.). Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С. 68–71.

3. Ярошевська Т.В. Проблемні питання створення та охорони біотехнологічних винаходів. Trends in the development of modern scientific thought: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (Ванкувер, Канада, 23–26 листопада 2020 р.). С. 282–284.

4. Ярошевська Т.В. Удосконалення національного законодавства у сфері промислової власності: приватно-правовий аспект. Актуальні проблеми та перспективи розвитку приватного права в сучасних умовах: матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (Дніпро, 25 листопада 2020 р.). Дніпро: ДДУВС, 2020. С. 41–44.

5. Ярошевська Т.В. Актуальні питання охорони та безпеки об'єктів права промислової власності: приватно-правовий аспект. Безпека в сфері інтелектуальної власності: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 3 грудня 2020 р.). Київ: КІВП, 2020. С. 82–84.

6. Ярошевська Т.В. Верховенство права як основний принцип у правовій системі Європейського Союзу. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28 лют. 2023 р.). С. 104-108.

7. Ярошевська Т.В. ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС Сучасні тенденції розвитку приватно-правових відносин в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро 16 листопада 2023 р.). Дніпро: ДДУВС, 2023.

8. Ярошевська Т.В. Вдосконалення правового регулювання у сфері штучного інтелекту: позитивний досвід ЄС для України. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 29 лютого 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. 695 с. С. 67-70.

9. Ярошевська Т.В., Музичко. К.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, October 11, 2024. Kraków, Republic of Poland: International Center of Scientific Research. P. 38-42.

10. Ярошевська Т.В., Куваєв М.В. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ПРАВОВІ СИСТЕМИ. The 9th International scientific and practical conference “Perspectives of contemporary science: theory and practice” (October 14-16, 2024) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2024. 1438 p. P. 1356-1357.

11. Ярошевська Т.В., Карнізов Я.М. Вплив інформаційного простору на суспільну свідомість під час збройних конфліктів. Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: Молодіжний погляд: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 08 листопада 2024 р. 485 с. С. 338-340.

12. Ярошевська Т.В., Лунський М.М. Гендерна рівність в умовах війни в Україні: позитивні зміни та проблемні питання . Придніпровські соціологічні читання: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Дніпро, 18 жовтня 2024 року). Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2024. 176 с. С.169-171.

13. Ярошевська Т.В. Гендерна рівність під час широкомасштабного вторгнення росії в Україну. Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти. IX Міжнародна науково-практична конференція (м. Дніпро, 21 березня 2025 р.). С. 378-381.

13) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою (крім дисциплін мовної підготовки) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік
14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I або II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету / журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком / проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних, Всеукраїнських мистецьких конкурсів, фестивалів та проєктів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних, всеукраїнських мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проєктів (для забезпечення провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-творчому) рівні); керівництво здобувачем, який став призером або лауреатом міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів, віднесених до Європейської або Всесвітньої (Світової) асоціації мистецьких конкурсів, фестивалів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі зазначених мистецьких конкурсів, фестивалів); керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Паралімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря, головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу 1. Наукова робота здобувачки першого бакалаврського рівня вищої освіти Темченко Єлизавета на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт з галузевих знань і спеціальностей у 2021-2022 р.р. (конкурс МОН) отримала Диплом I ступеню. Тема «ПРАВОВА ОХОРОНА ВІНАХОДІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР». Науковий керівник – Ярошевська Т.В.
15) керівництво школярем, який зайняв призове місце III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II—III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру “Мала академія наук України”; участь у журі III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів чи II—III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру “Мала академія наук України” (крім третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня)
16) наявність статусу учасника бойових дій (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)
17) участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою Організації Об'єднаних Націй (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)
18) участь у міжнародних військових навчаннях (тренуваннях) за участю збройних сил країн — членів НАТО (для вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)
19) діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях
20) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності)

Особистий підпис викладача _____